

СОВЕТ ЗА ЕТИКА ВО МЕДИУМИТЕ НА МАКЕДОНИЈА

Датум

22.04.2015г.

ОДЛУКА

На Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), по жалбата на Јане Димески за текстот со наслов – “Пандов: Македонија е нападната од домашни шпиуни и предавници”, објавен на 22.03.2015 година на веб - порталот Прес 24.

ЖАЛБАТА Е ОСНОВАНА

Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 10, 11 и 15.

Член 10.

“Новинарот нема свесно да создава ниту да преработува информации што ги загрозуваат човековите права или слободи, нема да говори со јазикот на омразата и нема да поттикнува на насилство и дискриминација врз која било основа (национална, верска, расна, полова, социјална, јазична, сексуална ориентација, политичка...)”

Член 11.

“Новинарот ќе се придржува и на општоприфатените општествени стандарди на пристојност и почитување на етничките, културните и религиозните различности во Македонија (...)”

Член 15.

“Новинарот мора да ја негува културата на говорот и етиката. Неспоево со новинарската професија е непримерната комуникација со јавноста”

Совет за етика во медиумите на Македонија

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

До Извршната канцеларијата на Советот за етика во медиумите на Македонија на ден 23.03.2015 година, лицето Јане Димески поднесе жалба за текстот со наслов – “Пандов: Македонија е нападната од домашни шпиуни и предавници”, објавен на 22.03.2015 година на веб порталот Прес 24. Димески во жалбата наведува дека текстот содржи елементи на говор на омраза и кон жалбата приложи активен линк од оспорениот текст.

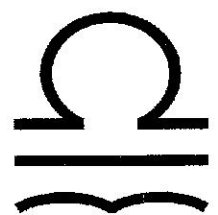
Извршната канцеларијата на СЕММ, во согласност со член 12 од Деловникот на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, оствари контакт со Интернет – порталот Прес 24 со барање уредничкиот колегиум да се изјасни по однос на наводите од жалбата. Интернет порталот Прес 24 не достави одговор на наводите на жалителот.

На седницата на 17.04.2015 година, Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот Јане Димески и направи увид во наведениот текст.

Комисијата за жалби најде дека жалбата во однос на текстот е **ОСНОВАНА**.

Притоа, Комисијата за жалби констатираше дека во содржината станува збор за нарушување на трите члена од Кодексот на новинарите на Македонија, односно членовите 10, 11 и 15.

При своето одлучување Комисијата го зеде предвид чл. 10 ст.2 од Европската конвенција за човекови права, каде се вели дека покрај правото за слобода на изразување, остварувањето на таа слобода, којашто вклучува обврски и одговорности, може да биде под одредени формалности, услови, ограничувања и санкции предвидени со закон, кои во едно демократско општество претставуваат мерки неопходни за државната безбедност, територијалниот интегритет и јавната безбедност, заштитата на редот и спречувањето на нереди и злосторства, заштитата на здравјето или моралот, угледот или правата на другите, за спречување на

СОВЕТ ЗА ЕТИКА ВО МЕДИУМИТЕ НА МАКЕДОНИЈА

ширењето на доверливи информации или за зачувување на авторитетот и непристрасноста на судството.

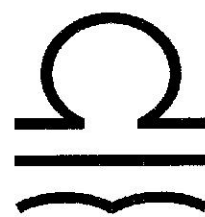
Понатаму, Комисијата ја зеде предвид и Препораката на R(97) 20 на Комитетот на Министри на Советот на Европа за “говор на омраза” од 1997 година, каде во прилогот кон Препораката се истакнува дека терминот „говор на омраза“ треба да се разбере како термин кој ги опфаќа сите форми на изразување со кои се шири, поттикнува, промовира или оправдува расна омраза, ксенофобија, антисемитизам или други форми на омраза заснована на нетолеранција...

Покрај овие нормативи, Комисијата при одлучувањето се повика и на Одлуката на Европскиот суд за човекови права во случајот *Pavel Ivanov* против Русија, жалба бр. 35222/04, одлука за допуштеност од 20 февруари 2007, каде се наведува дека застапувањето насилство кон определена група не може да се користи со заштитата дадена со членот 10 од Конвенцијата.

Исто така, Комисијата при утврдувањето на фактичката состојба ги зеде предвид намерата, содржината, односно контекстот на изразувањето и забранетата последица.

Во конкретниот случај, Комисијата констатираше дека се имало намера за поттикнување, промовирање или оправдување на омраза кон лицата кои припаѓаат на определена група. Покрај содржината на говорот на омраза, дополнителен факт е што тој говор доаѓа од јавна личност-новинар, во време на затегнати политички односи и тоа преку национална телевизија.

Во однос на забранетата последица, Комисијата најде дека говорот на омраза, покрај тоа што причинува повреди на достоинството на лицето/ата на кое/кои се однесува, исто така е и говор кој може да доведе до нарушување на јавниот ред и мир или насилство во вид на инциденти или, пак, разгорување насилство меѓу односните групи во општеството, како и криминал од омраза кон лицата претходно опфатени со говорот на омраза.

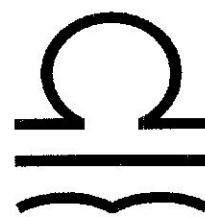
- совет за етика во медиумите на македонија

Поради ова, Комисијата смета дека медиумот и новинарот го прекршиле член 10 од Кодексот, односно дека тие не треба да објавуваат материјал кој има за цел да шири непријателство или омраза, или ако постои голема веројатност дека објавениот материјал ќе предизвика непријателство или омраза кон некого. Кодексот на новинарите им налага посебна одговорност за јавно искажаниот збор. Нивните ставови се важни фактори во обликувањето на јавното мислење поради што говорот на омраза е неспоив со новинарската етика.

Исто така, Комисијата дојде до заклучок дека во конкретниот случај новинарот не се придржува до општоприфатените општествени стандарди на пристојноста и почитувањето на различностите, односно дека новинарот е одговорен и за искажаното од страна на соговорниците, бидејќи преку него тие ставови добиваат јавност. Затоа тој е должен да ги парафразира или да се ограда од навредлив јазик, промовирање на стереотипи или дискриминација.

Комисијата за жалби смета дека, спротивно на член 15, новинарот во конкретниот случај не ја негувал културата на говорот и етиката. Имено, неспоиво со новинарската професија е непримерната комуникација со јавноста. Новинарот мора да ги има на ум моралните стандарди на публиката на која и' се обраќа. Овој принцип, секако, не би требало да го детерминира или ограничи на каков било начин правото на авторот да го избере својот сопствен стил на изразување, се' додека тој не е навредлив и непримерен за публиката.

Комисијата за жалби истакнува дека меѓу најчестите непочитувања на Кодексот се случаите каде се забележуваат елементи на говор на омраза кон оние што мислат поинаку, политички противници и припадници на етнички заедници, односно кога во контактни емисии на гледачите и на слушателите им се дава простор да соопштуваат радикални ставови за припадниците на другите заедници, за политичките противници или за оние што мислат поинаку. Таквите случаи се примерите на нетолеранција, поттикнувачки и говор на омраза кој е непримерен за професионалното новинарство.

совет за етика во медиумите на македонија

Во согласност со наведеното Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на Комисијата за жалби учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Филип Ѓурчиновски и Теофил Блажевски.

Се обврзува Интернет – порталот Прес 24, во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави одлуката на Комисијата за жалби.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

A handwritten signature in black ink, corresponding to the name Mirche Adamchevski.

